

Litt. N.N.N.N.

Lagmann Peder Hansens Erklæring 1596.

Peder Jønsen, fædning, ynd
skotte, indvælt i sinne, i Thyr
findagst og krogst, argimul
Item, om gædten i alle land
or Norge. i færd. År 1596. Mense
septembri. Sæc. relatio.

Peder Hansis Erklæring thend
trette emellom Suerig oc Norig,
findeschatt oc lappeschatt, angaaende
Item om grentzen emellem Risland
oc Norge i facta Anno 1596 Mense
septembri hæc relatio.

For thett förste er mig Gandske welbeuist Att fra dett Aar, som den Languarende Krig Imellom, Danmark och Suerriig bleff Ahnrichtett, gaffz der Ingen skatt Aff finnerne, fra Rödberg, och ind till Tydzfiordenn, udenn somme finde kunde falde Nogenn Suenske Mand neder Udi dend Fiord Maalahnger, och Andre fiorder Udi Seenienz Lænn, Men Sallthenz Leene haffuer sidett stille, Udenn Offoten, der holder de sikh till och thager Skatt, Och er det itt 1/2 tyllt söö Emellom Rödthbergh och Offothenn, Och ligger forne. Rödberg hartt wid Lynngstoffuen, Men Röttangher fiord, Tydzfiord, Æde fiord, Follen fiord, sallthenns fiord, och alle Andre fiorder Sööer med Landett haffuer Innthz Giiffuett, fra Ano .69 Udenn huad der Kunde tages eller Threnes dennom aff.

Och skall forstaas att mennige Mand, bode Finder och Boomendt Kand bode Roo och segle och gaa, och Sommestedtzt Kiöre och riide till huer Andre, Ud med Strand siiden, om dett Salte haff, Och somme steder Imellom Thuinde Konng. Maytt. bönder boer Een find, som giffuer sin Skatt aarligen, och Bönderne sinn Leiding och landskyldh.

Och skall och forstaas att alle finder som haffuer Rödett sig Noghenn Jord op aff ööde, den Regner dii sikh till deris Odell och frii Egendom, Saa dii Meenner at Ingenn kand trenge Dennom der fra. Dog dieris Skatt Punder thagendis, och dette siges Att Werre Kong. Maytt. Thagemercke.

Skall Mand och wiide att somme finder Bekiender och siiger, att haffue Udi Gammell former thiider giffuet saadan skatt, Den Suenske Lappe fougett, som wor itt Kalffschind, 1 alen Waard Klede eller Nerst, och andett Saadantt, for att dii skulle dennom icke Beröffue eller giöre Dennem nogett Onntt.

Haffuer dii haft udi Konning Hagens Thiidt en Preuelege, som er dennom fra kommett, Liudendis Att for^{ne} Kong Hagenn haffuer giffuet dennem en Stoer fiord, Att bygge och besidde som Kalles Maalangher Ligendis I mellom Thrumsundt och Sænienn Leenn

2
Dag siden haffuer di draquet off my fiend og vil mig
vænning, Og nu bliffuer jeg Mæling fuldig, du der er vordt
minner mig + M. M. diens giender og Lægen, Mij mig
fiend riggmids hi Dulting vordt Lægen Lige fiend, Es
er det its vordt Durbaujler og its skis foh't

Ar det mig og wisterligt at der er
Om fultt Læge, som d'ffuer quær mig sin gøghend alle under
fulten, i Dag ligger der den Pan, bode vimeger og sommer
sommer Lægen nu fandt Lægen offuer mig sommer, og forvordt
Dag og moratzer og som vordt, Den ingu Læge
der offuer kommer Om sommer, og figer nu vordt
Vim dag og fiend alle minner fulten Læge og d'ffuer
og nu fultt mig i Din som Læge Lægen og fultt
fiend, Du galdt Lægen om du vordt, fulten
fulten Læge Læge og d'ffuer i Dag jo vordt
nu mig draquet ofter somer fulten Læge jo Lægen bliffe
int, og mig gøghend, og vordt mig nu Læge, somer
Læge, nu det nu Mænt Læge vordt Læge vordt
Læge at det bliffuer till somer Læge fultt Lægen og
vordt Læge hi i minner Lægen

3
Hall Mand og Aotte att alle de frolmmer og
Mænt, som Læge nu i mig fult fult, Lægen, der
Læge jo fulten, og Lægen vordt, Læge jo og fult
Mænt, som di Læge fult hi, og Læge fult og Læge
og somer Lægen Læge, som somer fult till d'ffuer
i Dag d'ffuer, Læge gog, nu mig vordt fulten Læge
Læge fult den vordt fult Læge, Lægen
Lægen vordt Lægen, som fult till den Læge
Lægen, i Den sommer Læge di fult gøghend og Læge
Læge di somer Læge, og fulten, og sommer og fulten fult
vordt, og mig Læge Lægen Lægen, og gøghend
Læge og fulten, i Dag somer att d'ffuer a mig
i den Læge, hi

Och siiden haffuer dii dragett aff enn fiordt och till enn Annen, Och er bleffuen saa Manngfoldig, Att der er well meere end 500 Mz deris quinder och Bören, Udi een fiordh Liggendis udi Saltenn wiid Naffn Tydzfiordh, Och Er dett itt armt Barbarisk och itt øslitt folck.

Ær dett mig och witterligt att der er Enn field Röög, som Offuer gaar mz sin høyhedt alle andre fielier, Och ligger der Snie Paa, bode winther och sommer, Somme steder er hand Lenger offuer end somme, och foruden Skogh mz moratzer och store wandt, Saa ingen kand der offuer komme Om sommeren, och siger Att ware xiiii dags ferdt ellr meere Imellem Norge och Sueriigh och er fulld med Diur som Kallis Renner och field-skredt, Der holder Nordmend att were skilsmess Imellom Norgis Riige och Suerrigh Och Jo merre att wii drager öster Imod Rydtzlanndt Jo Lauger bliffr. dett, och mister högheden, och bryder sig ud udi store Wanndt, att dett eene Wandt Löber udi dett Andett saa att dett bliffuer till store Elffuer, som Thanen och Andre elffuer udi Finnmarckenn.

Skall Mand och Achte Att alle de strömme och Wanndt, som Löber paa denne siide field Köllenn, der boer söö finderne, och Bruger bade Saltte söö och ferske Wanndt, som di tager fisk Udi, och byger Jagter och boder och store Lastenn. drager, som förer fisk till Bergenn, Och dirris skoff hog, er inde udi fiorden hoess dennom Selffr, Paa den Anden side field Röggen, haffuer Lapperne dirris waningh, Som skatter till den Suenske Konnge, Om sommeren tager di fisk gedder och Röer Aff di store Wand, och selger, och forunnder och föder sig med, och mielcker derris thamme Reenner, och giörer Ost och forterer, Och somme aff dennom Leyer de Suenske

Att fare offuer forne Köllenz Mz Kiöbmandskab, som er Kobber, Öxer, Jernnz, Bennckedyner, och Andett Saadant Mz dieris Reener och Köruiser, och Kiöber op huis Willuarer som de Kunde Opspörge, Thi att de giffuer goed Kiöb Igienn paa dieris Waare.

Och skall och beuises, att nu Udi Konng. Maytt. hylling Udi opslo, er der dragitt fra Suerrig mz 300 Reenner Ellr. flere, som icke Andett förde end skytt, Krud, och Lodt, och 150 Jernspidtzer, foruden stager, och 3 eller 4 Thönder Mz skiffz Sööm, huort som Att de wille hedenn der Med, weed Jeg icke, men Jeg Gaff Stattholderenn thz till Kiende, och bleff dett dieris Forsett forspiltt.

Huad om den Rytse Konngis Grendser Belanger finder Jeg Udi enn gammel Logbog, som jeg Anger Och Liuder saa Schriffnn:

Tisse oude merker ere mellom Norgis Konings Riku ok Ryssa Konungh epher thui Som gamler Menn haffuer sagt, ok en Sighia udi dag gamler bumend oc finer Eiige Russer att tage Mid siö thill Lingis Stoffuini En fiele thill Meleraa, och Liger hun benest up fraa Lyngstfum ok oster ii Mod Köli.

En Konungn aff Norge taker skatt ouster thill trianema eller Trines och in effter Sanuiigh thill Meleaa huort Sem halff Kareler eda halff finner ero, Ter sem finske Moder haffuer att takast ok ori Mera i thenn ööstr ende Markinn v graa skin aff huerium boga.

Gunnstige Herre her Candzler, wed Jeg
 icke Annet Udi denne Handell att forklare, Menn j
 Jeg will haffue Eder den Alldmechtigste Gud Udi
 Sinn Beskyttelsse befalett.